

**Federaal Agentschap
voor de Veiligheid
van de Voedselketen**

Controlebeleid
Directie Diergezondheid
en Veiligheid van de
Dierlijke Producten

AC-Kruidtuin
Food Safety Center
Kruidtuinlaan 55
1000 Brussel
Tel 02 211 82 11
Fax 02 211 86 30

www.favv.be
S2.pccb@favv.be

ON 0267.387.230

Correspondent : Bénédicte VERHOEVEN

Toestelnummer : 02 211 85 84

E-mail : benedicte.verhoeven@favv.be

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons Kenmerk	Bijlagen	Datum
		PCCB/ S2/ BHOE/		

Betreft : Waakzaamheid voor de kleine bijenkastkever

In september 2014 werd voor het eerst de kleine bijenkastkever, *Aethina tumida*, aangetroffen in Calabrië, Zuid-Italië. Sindsdien zijn een 100-tal haarden opgedoken in de regio. Hierbij werden zowel volwassen kevers als larven aangetroffen, hetgeen erop wijst dat de kever zich verder voortplant en verspreidt. Een recente studie van EFSA (*European Food Safety Authority*¹) maakt duidelijk dat de kleine bijenkastkever kan overleven in alle Europese lidstaten en dat een snelle verspreiding van deze parasiet mogelijk is wanneer aangetaste bijenvolken verplaatst worden. De situatie in Italië is nog niet onder controle, wat maakt dat het verbod op invoer van bijen en bijenmateriaal uit Zuid-Italië gerechtvaardigd is en absoluut moet behouden blijven. Dit verbod op invoer van bijen en bijenmateriaal blijft op zijn minst behouden tot in het voorjaar van 2017.

Alle imkers dienen bijzonder bedachtzaam te zijn bij het binnenbrengen van 'vreemde' bijen en 'vreemd' bijenmateriaal.

De kleine bijenkastkever is afkomstig uit Afrika maar koloniseert intussen ook Noord-Amerika en Australië. Tot het opduiken van de kleine bijenkastkever in Italië in 2014, was Europa vrij van deze parasiet. Eens de kever zich in een bepaalde regio gevestigd heeft, is het nagenoeg onmogelijk om hem nog uit te roeien. Zodoende vormt de kleine bijenkastkever een grote bedreiging voor onze bijenkolonies. De kleine bijenkastkever is een officieel bestreden bijenziekte, zowel in België als in de EU. Alle aangetaste bijenstanden worden vernietigd. Wanneer de kever in België zou opduiken, is een vergoeding van € 125 per vernietigd bijenvolk voorzien voor elke imker die geregistreerd is bij het FAVV. Rondom de haard wordt een schutkring met

Onze opdracht is te waken
over de veiligheid van de
voedselketen en de kwaliteit van
ons voedsel, ter bescherming van
de gezondheid van
mens, dier en plant.

¹ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4328>

een straal van minimum 20 km ingesteld waarbinnen alle bijenstanden gecontroleerd worden. Er rond wordt een toezichtsgebied met een straal van 100 km ingesteld waarbinnen een verscherpt toezicht geldt.

Het is van groot belang dat de kever snel gedetecteerd wordt wanneer hij in België opduikt. Hierbij spelen de imker en door hem toegepaste bijenteeltpraktijken een cruciale rol. Dit houdt ondermeer in dat de imker regelmatig een visuele inspectie van zijn bijenvolken uitvoert en hierbij waakzaam is voor de mogelijke aanwezigheid van verdachte kevers, registers bijhoudt met alle verplaatsingen van zijn kolonies en het binnenbrengen van 'vreemd materiaal' met de nodige omzichtigheid uitvoert.

Visuele inspectie

Een volwassen kever is tussen 5 en 7 mm groot, donker van kleur (bruin tot zwart) en kan verschillende kilometers vliegen. De kevers leggen hun eitjes in de bijenkast. Het zijn de roomwitte larven (tot 1 cm lang) die ernstige schade aan de bijenkolonie toebrengen. De larven graven gangen in de raten en vernielen het broed. Ze voeden zich met bijenlarven, pollen en honing. De honing in de kast wordt onbruikbaar als gevolg van vergisting door de uitwerpselen van de larven van de kever. Het verpoppen van de larven gebeurt zo'n 10 tot 30 cm onder de grond rondom de aangetaste bijenkast. Wanneer de larven in de onmiddellijke omgeving van de kast geen geschikte grond vinden, kunnen zij zich vele tientallen meters verplaatsen op zoek naar een geschikte bodem.

Elke verdenking van de aanwezigheid van de kleine bijenkastkever moet onmiddellijk aan de [PCE](#) worden gemeld.

Regels voor de handel in bijen en bijenmateriaal

Het binnenbrengen van 'vreemd materiaal' afkomstig uit België dan wel uit het buitenland, houdt altijd een gezondheidsrisico in. Het is gebleken dat de verplaatsing van bijen en bijenmateriaal tussen verschillende bijenstanden de verspreiding van de kleine bijenkastkever in de hand werkt. Dit moet dan ook met de nodige voorzichtigheid gebeuren en tot een minimum worden beperkt. Het is belangrijk garanties te krijgen over de herkomst van de bijen. Wanneer vreemde bijen in de bijenstand werden binnengebracht, moeten deze regelmatig visueel gecontroleerd worden en dit tot zo'n 4 tot 8 weken na het binnenbrengen ervan.

Verder zijn er ook wettelijke bepalingen omtrent de invoer van bijen uit het buitenland. Bijen die worden vervoerd binnen de EU moeten vergezeld gaan van een gezondheidscertificaat dat garandeert dat de dieren afkomstig zijn van een gebied dat vrij is van *Aethina tumida* en dat ze visueel gecontroleerd werden op de mogelijke aanwezigheid van de kever.

Bijen die van buiten de EU ('derde landen') worden geïmporteerd, moeten eveneens vergezeld gaan van een gezondheidscertificaat. Daarenboven is de invoer beperkt tot landen en gebieden die voorkomen op een lijst die door de Europese Commissie werd opgesteld. Gebieden waar de kleine bijenkastkever opduikt, worden van de lijst verwijderd. Wanneer koninginnen uit derde landen worden ingevoerd, moeten de verpakking en de werksters die de koningin vergezellen onmiddellijk worden doorgestuurd naar een erkend laboratorium voor onderzoek op o.a. de kleine bijenkastkever. Door dergelijk onderzoek kon in 2004 vermeden worden dat de kleine bijenkastkever vanuit de Verenigde Staten Portugal binnenkwam. Illegale handel in bijen en bijenmateriaal verhoogt het risico op verspreiding van de kleine bijenkastkever. Vermits Zuid-Italië één van de belangrijkste exportgebieden van bijen

is, is de kans reëel dat via illegale handel van hieruit de kleine bijenkastkever naar andere Europese landen verspreid wordt.

Het FAVV werkt momenteel aan een draaiboek met maatregelen om een snelle detectie van de parasiet mogelijk te maken en om de kever uit te roeien, wanneer hij in België zou opduiken. Het FAVV wil hierbij een netwerk uitbouwen van verschillende bijenstanden, verspreid over gans België, waarbij vallen geïnstalleerd worden in de bijenkolonies om de kever zo snel mogelijk na zijn eventuele binnenkomst in België te detecteren. Hiervoor zal nauw samengewerkt worden met de verschillende Belgische bijenteeltfederaties. Er zal hierbij speciale aandacht besteed worden aan de risicoplatsen voor binnenkomst van de kever, zoals internationale havens en luchthavens.

Om een efficiënte bewaking en bestrijding mogelijk te maken, is het absoluut noodzakelijk om een sluitende registratie van alle imkers te hebben. Er geldt een registratieplicht voor elke Belgische imker, onafhankelijk van het aantal kolonies dat hij/zij bezit. Hoofddoel van deze registratieplicht is het mogelijk maken van een efficiënt bijengezondheidsbeleid.

Voor meer informatie over de kleine bijenkastkever, waaronder een praktische fiche bestemd voor de imkers, kan u terecht op de website van het FAVV:

<http://www.favv.be/bijenteelt/diergezondheid/#aethina>